

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3746

av **Betty Malmberg (M)**

Inför risk–nyttoanalys vid godkännande av växtskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att både miljöaspekter och produktionens behov ska värderas vid beslut om godkännande, alternativt utfasning, av växtskyddsmedel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kemikalieinspektionen ska meddela beslut om godkända växtskyddsmedel senast den 15 november året före odlings säsong och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att det finns ett heltäckande och effektivt växtskydd i trädgårds- och lantbruksproduktion är ett gemensamt ansvar och en viktig samhällsfråga. Växtskyddsmedlen bidrar till ökad produktivitet med goda och jämna skördar samt konkurrenskraftiga priser på livsmedel, foder och annan biomassa.

En god produktkvalitet för människors och djurs hälsa grundläggs genom sortval och odlingsteknik, men kan säkras med växtskyddsmedel och rätt lagring.

Delar av den svenska odlingen utsätts nu för återkommande prövningar då det gäller tillgången till ett effektivt växtskydd. Under de senaste åren har det till exempel gällt hantering av ogräs i morots-, lök- och palsternacksodling såväl som att stoppa insekters härjningar i fruktodlingar och jordloppor i våroljevästodling.

Problemet är att Kemikalieinspektionen (KemI), som ansvarar för processen kring godkännande av växtskyddsmedel i Sverige, inte längre tar hänsyn till produktionens behov av ett speciellt växtskyddsmedel. Tidigare gjordes alltid en risk- och nytto-bedömning men KemI menar att EU-regler inte längre medger en sådan bedömning. Andra länder gör dock en annan tolkning.

Ett ytterligare bekymmer rörande KemI:s handläggning av växtskyddsmedel är att eventuell dispens meddelas sent. Det är därför svårt för den enskilda odlaren att planera sin produktion och växtföljd. Då den svenska lökodlingen räddades för säsongen 2017

skedde det genom att dispens meddelades den 1 februari 2017 samt att dispensen gällde för tidsperioden 15 mars till 30 juni. Det innebär att vi i skrivande stund är i samma situation inför nästa säsong och att det än en gång inte finns något växtskyddsmedel som kan användas i den svenska lökodlingen. Detta är inte hållbart.

Undertecknad har även tidigare lyft de problem som uppstår för svenska jordbruksföretagare, jämfört med deras kollegor i övriga EU, då den svenska myndigheten KemI inte tar hänsyn till behovet av växtskyddsmedlet vid godkännande av växtskydd. Jag konstaterade då att detta inte är rimligt eftersom besluten kan få ödesdigra konsekvenser för svensk primärproduktion.

Alltför långtgående miljökrav i jämförelse med våra konkurrentländer riskerar dessutom att påverka företagens utveckling och därmed möjligheter till sysselsättning.

Vi efterlyser därför ett helhetsperspektiv där också produktionens behov värderas i beslutsprocessen. Det anmärkningsvärda är nämligen att dagens beslut kan leda till att Sverige tvingas importera vegetabilier som producerats med hjälp av de medel som är förbjudna att använda i just Sverige. Att vi samtidigt riskerar att exportera miljöpåverkan är besvärande, och vilken total miljönytta vi uppnår kan förstås diskuteras.

Med dylika ensidiga beslut är risken uppenbar att svenska jordbrukares konkurrenskraft minskar och att vi därmed riskerar att tappa produktion inom landet. Det finns också biologiska problem med en alltför restriktiv hållning till olika växtskyddspreparat. Till exempel har det konstaterats att rapsbaggar har utvecklat viss resistens, något som troligen allmänt kommer att öka, då antalet verkningsmekanismer endast blir ett fåtal eller i värsta fall en enda inom vår region.

Med hänvisning till ovanstående anser undertecknad därför att när det gäller frågan om tillgången på växtskydd för den svenska odlingen måste KemI:s och Jordbruksverkets uppdrag samordnas så att såväl miljö som produktionens behov värderas. Samt att besked om vilka växtskyddsmedel som finns att tillgå på marknaden ska lämnas senast den 15 november året före odlingssäsongen. Detta måtte riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)